

DöBra Ateljé Verktyglåda – Att använda konst för att stödja samtal mellan barn och äldre om döende, död och sorg

Max Kleijberg¹, Samir Alj Fält^{2,3}, Frida Arvidsson Berglund⁴, Alicia Donat Magnin^{2,3}, Hanna Hallén⁵, Charlotte Libäck⁴, Karolina Oad⁶, Kirsi Sulin⁷

¹ Karolinska Institutet

² Design Lab S

³ Bastarder

⁴ Halmstads kulturförvaltning

⁵ Konstnär

⁶ Halmstads hemvårdsförvaltning

⁷ Aktivitetscenter för äldre och anhöriga i Skärholmens stadsdelsförvaltning

Bakgrund

Döende, död och sorg berör oss alla, ung som gammal, men är ämnen som kan vara svåra att prata om. I projektet DöBra Ateljé har barn (9 år) och äldre personer (flesta 80+) träffats för att samtala om dessa ämnen genom att bl.a. göra kollage, skapa symboler och leka. Projektet genomfördes i Skärholmen 2016 och i Halmstad 2018. Till båda projekten inbjöds 8 barn och 8 äldre till en serie av 5 gemensamma träffar. DöBra Ateljé är en del av forskningsprogrammet DöBra, och har genom en aktionsforskningsansats utvecklats i samarbete mellan MK och lokala aktörer, bl.a. Design Lab S, Skärholmens aktivitetscenter för äldre, och Halmstads kommun.

Frågeställning

Våra erfarenheter efter två omgångar av DöBra Ateljé aktualiserade två frågor: Hur kan vi dela det vi lärt oss i vårt samarbete till fler relevanta målgrupper (t.ex. lärare, konstnärer, vårdpersonal, fritids- eller aktivitetsledare)? Hur kan vi lära oss mer om att skapa generationsöverskridande mötesforum som kan stödja samtal om död och sorg?

Metod

Frågorna utgjorde grunden för fortsatt samarbete och utvecklingen av en verktyglåda. Processen inleddes med en kartläggning av vad vi lärt oss, och genom en iterativ utvecklingsprocess skapades verktyglådans innehåll.

Resultat

Verktyglådan innehåller handfasta tips och praktiska övningar som andra kan använda för att initiera och stödja generationsöverskridande samtal om död och sorg. Den är gratis och finns tillgänglig på Svenska och Engelska på www.dobra.se. Samarbetet har även lett till att Design Lab S har utvecklat "Bingodöden, en låda om livet", en prototyp av en fysisk verktyglåda. Den används nu i ett projekt med palliativa ombud på Sättra vård- och omsorgsboende, lett av KS.

Konklusion

Utvecklingsprocessen har hjälpt oss att tillsammans syntetisera och sprida kunskap utvecklad i aktionsforskningsprojektet. Verktyglådan används nationellt och internationellt i både professionella och privata sammanhang. Fortsatt testning möjliggör att kunskap generas kontinuerligt.